WIKIPEDIA

Museum aan het Vrijthof

Museum aan het Vrijthof is een particulier fotografiemuseum in het centrum van de Nederlandse stad Maastricht. Het museum is gedeeltelijk gevestigd in het Spaans Gouvernement aan het Vrijthof, een van de oudste, niet-kerkelijke gebouwen van de stad. Na een ingrijpende verbouwing en uitbreiding in 2012, is de nadruk verschoven van 18e-eeuwse stijlkamers in 2014 naar wisselende exposities van hedendaagse kunst. Vanaf september 2019 is Museum aan het Vrijthof een fotografiemuseum.

Museum aan het Vrijthof	
	
Locatie	Vrijthof 18, Maastricht, Nederland
Type	Fotografie
Opgericht	1973
Personen	
Directeur	Erik de Jong
Huisvesting	
Monumentstatus	Rijksmonument
Monumentnummer	27700 (https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/monumenten/27700)
Website (http://www.museumaanhetvrijthof.nl/)	
Portaal	**Kunst & Cultuur**

Inhoud

Geschiedenis

Collectie Wagner-De Wit

De basis van de vaste collectie werd in het verleden gevormd door de *collectie Wagner-De Wit*. Deze verzameling van kunst en antiek werd in de eerste helft van de 20e eeuw bijeengebracht door het Haagse echtpaar Frederik Wagner (1870-1958) en Ambrosina de Wit (1876-1956?). De nadruk lag op Hollandse en Vlaamse meesters uit de 16e, 17e en 18e eeuw, onder anderen Dirck van Baburen, Adriaen van de Venne, Willem de Poorter, Cornelis van Poelenburch, Johannes Lingelbach, Egbert Lievensz. van der Poel, Nicolaes Moeyaert, Nicolaes Berchem, Lodewijk de Vadder, Jacques d'Arthois en Pieter Casteels III. De Haagse School was in de collectie vertegenwoordigd met werken van Jozef Israëls, Johan Hendrik Weissenbruch, George Hendrik Breitner en de broers Jacob, Matthijs en Willem Maris. Het kunstminnende echtpaar verzamelde tevens beelden uit de middeleeuwen en de renaissance, tapijten en meubels uit de 17e en 18e eeuw, glazen en kristallen objecten, antieke munten en oosterse kunstvoorwerpen.

Museum Het Spaans Gouvernement (1973-2008)

Het echtpaar Wagner-De Wit bepaalde testamentair dat de collectie na hun dood in Maastricht gehuisvest zou worden. In 1961 wees de gemeente Maastricht het Spaans Gouvernement aan als toekomstige huisvesting voor de collectie. Na een ingrijpende restauratie opende het museum in 1973 zijn deuren, maar was slechts op afspraak te bezichtigen.

In de loop der jaren werd de collectie uitgebreid met een verzameling Maastrichts zilver uit de 17e en 18e eeuw (onder anderen van Jacob Nijst, François Hourdoucq, Lambertus Eymael en Joseph-Balthasar Eymael), een pistolencollectie uit de 18e en 19e eeuw (onder anderen van Mathieu Becker, Jacob Behr, J. Deprez, Michel en François De La Haye, Petrus Stevens en Edouard de Beaumont) en diverse schilderijen van de Limburgse Kunstkring (onder anderen Rob Graafland en Henri Jonas). In 1997 verwierf het museum de collectie Bonhomme-Tielens (onder andere Maastrichts zilver, antieke klokken en pistolen). In de loop der jaren is het Maastrichtse element in de verzameling aanzienlijk versterkt en is (een deel van) de oorspronkelijke collectie afgestoten. Wat precies met de collectie Wagner-De Wit is gebeurd, is niet bekend. Deze wordt in elk geval niet meer in het museum tentoongesteld.

Zuilenarcade Spaans Gouvernement

Vóór de uitbreiding bestond het museum uit enkele stijlkamers, waarvan er twee waren ingericht in de Luiks-Maastrichtse Lodewijk XVI-stijl uit de late 18e eeuw. De zogenaamde Luikse kamer werd gebruikt voor trouwplechtigheden.

Sinds 1 januari 2009 staat het museum bekend onder de huidige naam, Museum aan het Vrijthof.

Het huidige museum

Het museum sloot eind 2010 zijn deuren voor een grootscheepse verbouwing, renovatie en uitbreiding. Door aankoop van het achterliggende pand Papenstraat 2, een gebouw dat oorspronkelijk tot het Spaans Gouvernement behoorde, werd het mogelijk het museum uit te breiden. Sinds 2019 is Museum aan het Vrijthof een fotomuseum. Het museum wil twee keer per jaar een grote naam uit de fotografiewereld presenteren met een attractief omlijstingsprogramma. Het museum opende 26 september 2019 zijn deuren als nieuw fotografiemuseum met een tentoonstelling van Jimmy Nelson.

Media afspelen

2012: Opening Museum aan het Vrijthof Maastricht

Huisvesting

Het Museum aan het Vrijthof bestaat tegenwoordig uit drie delen:

- het 15e/16e-eeuwse *Spaans* of *Brabants Gouvernement* aan het Vrijthof;
- de overdekte binnenplaats (de 'cour') tussen beide bouwdelen met daarin de nieuwe *TEFAF-zaal* en een grandcafé;
- het 18e-eeuwse pand Papenstraat 2.

TEFAF-zaal

De belangrijkste stijlkamer is sinds 2012 de TEFAF-zaal, een paviljoen dat op een stalen constructie midden in de 'cour' staat en dat door middel van loopbruggen verbonden is met de rest van het museum. De zaal is ingericht met een kostbare 18e-eeuwse zaalbetimmering, afkomstig uit het gesloopte Huis Vilain XIIII aan de Tongersestraat, die in het Rijksmuseum in Amsterdam was beland en in de jaren 1970 door de kunsthistoricus

prof. dr. J.J.M. Timmers terug naar Maastricht werd gehaald. De ontbrekende plafondschilderingen en supraporten werden aangevuld met schilderstukken van de 19e-eeuwse Luikse schilder Charles Soubre (waarvan de plafondstukken echter sinds 2012 niet meer te zien zijn geweest).

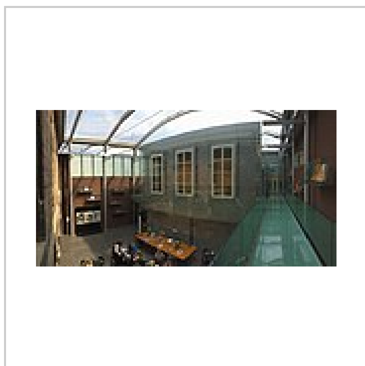
Spaans Gouvernement vóór de verbouwing

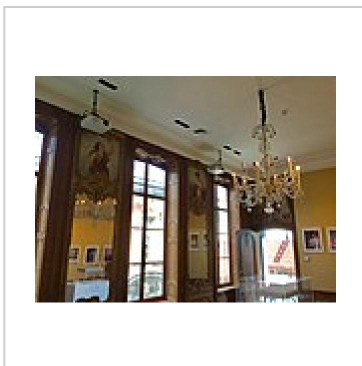
Papenstraat 2 vóór de verbouwing

Detail nieuwe ingangspoort Vrijthof

De 'cour' met de TEFAF-zaal

TEFAF - zaal met de 18e-eeuwse betimmering

Bronnen

- Informatie over rijksmonumentnummer 27014 (https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/monumenten/27014)
- Timmers, J.J.M. (1973): *Geschiedenis van het Spaans Gouvernement te Maastricht*. Vroom en Dreesmann/Veldeke, Maastricht
- Ubachs, P.J.H., en I.M.H. Evers (2005): *Historische Encyclopedie Maastricht*. Walburg Pers, Zutphen. ISBN 90-5730-399-X

Zie de categorie ***Museum aan het Vrijthof*** van Wikimedia Commons voor mediabestanden over dit onderwerp.